

Megnyílt a 49. párizsi nemzetközi mezőgazdasági kiállítás és vásár (SIA)

Az idei évben 49. alkalommal nyitotta meg kapuit a párizsi nemzetközi mezőgazdasági kiállítás és vásár, a Salon International de l'Agriculture (SIA) – a hivatalos megnyitó hagyományosan a mindenkori köztársasági elnök feladata, aminek Nicolas Sarkozy köztársasági elnökként ötödik alkalommal tett eleget. Az esemény minden évben fölvonultatja a teljes francia politikai elitet, a köztársasági elnök mellett kilátogat rá a miniszterelnök, több miniszter, a politikai pártok és az érdekképviselők vezetői. Az idei évben minden korábbinál nagyobb figyelem övezi a vásárt, hiszen a tavaszi köztársasági elnök- és a nyár elejei parlamenti választások miatt az esemény nagyon fontos részét képezi a választási kampánynak. Mi sem igazolja ezt jobban annál a ténynél, hogy a sajtó a vásár nyitónapjáról készített tudósításokat általában az elnökválasztással kapcsolatos rovatban helyezte el. A SIA szinte minden évben kisebb-nagyobb „spontán” tüntetések színtere is – ez az idén sem volt másként, a [Confédération paysanne](#) a GMO-k ellen szervezett rezesbandás tiltakozó fölvonulást mindjárt a vásár nyitónapján. A korábban [José Bové](#) jelenlegi EP-képviselő vezette, szélsőbaloldalinak tartott szakszervezet, mint mindig, most is kiváló médiakezelési képességről tett tanúbizonyságot, mivel a helyszínen látva nem igazán sokakat megmozgató akciójuk az esti főműsoridős híradóban más sokkal jelentősebbnek látszott.

Vásárlátogatás

Mint arról az elektronikus sajtó szinte [azonnal tudósított](#), [Nicolas Sarkozy](#) köztársasági elnök már nyitás előtt másfél órával, reggel fél nyolckor megérkezett a [vásárra](#) (*egy órával a tervezettnél korábban, erre a programra egyedül a TF1 csatorna kapott meghívást és csak képeket rögzíthetett, hangot nem*). A vásárbejárásán a köztársasági elnököt hagyományosan a mezőgazdasági miniszter kíséri, valamint rendszerint vele tart a legnagyobb mezőgazdasági szakszervezeti szövetség, az FNSEA elnöke és a francia mezőgazdaság számos prominens személye – ez az idén is így történt. A nagyközönség előtti vásárnyitást jóval megelőző érkezésnek köszönhetően a köztársasági elnök sokkal közvetlenebb, oldottabb véleménycserét tudott folytatni a gazdákkal, és egy közös reggelit is beiktatott a programba.

A gazdákkal való találkozó után bejárta a SIA egy részét – összességében mintegy négy órát töltve a helyszínen (*ez „egyéni rekord” – jegyezte meg a Le Monde szombati internetes kiadása*). A tudósítások egyaránt kiemelték, hogy a látogatás során gyakorlatilag lehetetlen volt szétválasztani a kampányoló elnökjelöltet és a köztársasági elnököt, noha Nicolas Sarkozy hangsúlyozta, köztársasági elnökként érkezett, hogy ellássa annak feladatát: megnyissa a vásárt. A köztársasági elnök a korábbi évekhez hasonlóan nem tartott külön beszédet, de hangsúlyozta, a mezőgazdaság a francia gazdaság szempontjából legalább olyan fontos, stratégiai ágazat, mint pl. a repülőgépgyártás. A választási kampányban a legkomolyabb kihívójának számító François Hollande bejelentette, mintegy tíz órára tervezi a vásárban tett látogatását, az erre vonatkozó újságírói kérdésre Sarkozy megjegyezte: *„biztosan sok dolog miatt kell bocsánatot kérnie”* és hozzátette, *„meg kell magyaráznia, miért dolgozik együtt Eva Joly-val, ehhez a tíz óránál többre lesz szüksége”*. Tény, hogy a vásárlátogatást szinte egész napos, rituális programként kezelő korábbi köztársasági elnökhöz, Jacques Chirachhoz képest (aki 1973. óta csupán egy alkalommal, 1978-ban egy baleset miatt nem látogatott ki a SIA-ra) Nicolas Sarkozy 2008-as első „bemutatkozása” meglehetősen rosszul sikerült, és ezt sokáig felemlgették neki. Mostanra azonban úgy tűnik, a köztársasági elnök „stratégiát váltott”, mivel nem akar veszni hagyni egyetlen mezőgazdaságból érkező szavazatot sem. A sajtó nem hagyta megjegyzés nélkül, hogy a köztársasági elnöki látogatáson Nicolas Sarkozyt elkísérte az [Frédéric Nihous](#), a [Chasse, pêche, nature et tradition](#) (CPNT) vadászszövetség elnöke is, aki néhány nappal ezelőtt jelentette be, nem

indul elnökjelöltként a választásokon és az általa képviselt szervezet csatlakozik a Nicolas Sarkozyt támogatók táborához. (A másik vadász szervezet, a [Fédération Nationale des Chasseurs](#) - FNC – a PS-Verts választási szövetséget és ezen keresztül François Hollande-ot támogatja). Frédéric Nihous bejelentésére az után néhány nappal került sor, hogy így döntött [Christine Boutin \(Kereszténydemokrata Párt\)](#) és [Hervé Morin \(Nouveau Centre\)](#) is, mindketten Nicolas Sarkozy mögé sorakoztak föl.

Ágazati kérdések

Az elnöki vizit során elkerülhetetlenül szóba került a húszágazat helyzete – és ennek kapcsán a mohamedán rítus szerint leölt állatokból származó „halal” hús kérdése. Ennek magyarázata, hogy a Front National (FN) színeiben induló Marine Le Pen a France2 állami tévécsatorna „Envoyé special” műsorában a francia vágóhidakról sugárzott műsorának „[La viande dans tout ses états](#)” (*a hús annak minden állapotában*) című riportjára hivatkozva kijelentette, az Ile-de-France régióban elfogyasztott összes hús a mohamedán rítus szerint levágott állatokból származik. A kijelentést a párizsi nagybani piacra, a Rungis-re kilátogató Nicolas Sarkozy köztársasági elnök és Bruno Le Maire miniszter határozottan cáfolta, kijelentve, a régióban elfogyasztott 200 ezer tonnányi húsnak csupán 2,5%-a halal és kóser, a riportban említett vágóhidak közül pedig egy csak sertést vág, ahol a rituális vágás eleve kizárt. A riport készítői állatvédelmi problémákat és egészségügyi (*E. coli*) kockázatokat említenek és a jövedelmezőség növelésére irányuló törekvéssel magyarázták, hogy információik szerint a régió vágóhidjai már csak rituális eljárással vágnak, és igyekeztek ezzel a megállapítással a „hagyományos” fogyasztói kört sokkolni. Egyébként a FN egy állatvédelmi és egy fogyasztóvédelmi egyesületen keresztül a nanterre-i ügyészségen február 23-án már panaszt is tett állatkínzás és a fogyasztók megtévesztése miatt¹.

A vásárbejárás során Nicolas Sarkozy fölkereste a tej szakmaközi szervezet standját, ahol találkozott az FNSEA volt elnökével, Jean-Michel Lemétayer-val, a tejtermelők országos szakszervezeti szövetségének (Fédération nationale des producteurs de lait, [FNPL](#)) elnökével, Henri Brichart-ral pedig a kötelezővé tett szerződéses tejfölvásárlási rendszerről cserélt véleményt. Fölkereste a húszágazat képviselőit is az [Interbev](#) „Planète viande” kiállítóterületén (az ágazati szövetség hosszú évek óta szinte ugyanazon a helyen és változatlan standdal van jelen a vásáron), ahol leszögezte: véget kíván vetni a halal-vitának és minden támogatást megad az ágazatnak. A köztársasági elnök a látogatás során kifejtette azt is, hogy szükségesnek látja a szakképzési rendszer mélyreható reformját annak érdekében, hogy a munkanélküliség érdemben csökkenthető legyen. Elképzelése szerint ha egy területen nincs betölthető állás, a munka nélkül maradónak kötelező lenne részt venniük olyan átképzésen, amelyik lehetővé tenné a más szakterületen való elhelyezkedést. A képzés időtartamára nem munkanélküli segély, hanem átképzési támogatás járna, ezzel is jelezve, hogy nem a munkanélküli állapot miatt, hanem a tanulás okán kapják az érintettek a járandóságot akkor, amikor félmillió álláshely betöltetlen megfelelően képzett munkaerő hiányában.

Ahogy Xavier Beulin, az FNSEA elnöke az elmúlt hónapokban fogalmazott, a SIA egyik legfontosabb témája az idén a francia mezőgazdaság versenyképessége lesz, mivel a 65,8 milliárd eurós termelési értékkel a francia mezőgazdaság még mindig vezető Európában, de az utóbbi években jelentősen csökkent az előnye a német és holland mezőgazdasághoz képest. A szakszervezeti vezető (és mások) szerint ennek oka elsősorban a versenyképesség romlása,

¹ Megjegyzendő, hogy a kérdéses műsor a múltban több alkalommal sugárzott kifejezetten tendenciózus, csúsztatásokkal teli riportot többek között a magyar és bolgár libamáj egyértelmű lejáratásának céljával, valamint a francia nukleáris szektorról – ez utóbbi, komoly belpolitikai hullámokat kiváltó riport később elérhetetlenné vált a csatorna honlapján.

aminek magyarázatát a nagyon jelentős bérköltségekben látják. Németország szerintük többek között a kelet- és közép-európai nagyon olcsó munkaerő miatt lehetett piacvezető számocában és spárgában, miközben – ahogy ezt az ágazati szakszervezet, a Légumes de France novemberi lyoni kongresszusán is bemutatták – s francia termelés ezekben a kultúrákban (és másokban is) drámaian visszaesett. A már hivatkozott Le Figaro egy [külön cikkben öt fő kihívást jelöl meg](#) a mezőgazdaság területéről a következő öt éves köztársasági elnöki ciklusra, ezek:

- az új KAP,
- a nagy kereskedelmi láncokkal való kapcsolat,
- a környezetvédelem,
- munkahelyteremtés, fiatal gazdák pályakezdése,
- a mezőgazdasági szakszervezeti mozgalom jövőbeni szerepe.

Választási kampány van

A jelenlegi köztársasági elnök számára az ezer kiállítót (37 országból, de elsősorban Franciaországból) és 4700 állatot fölvonultató vásár egyértelműen kampánycélokat is szolgál, a tét 3 millió szavazó ([CEVIPOF-CNRS](#) adat, a teljes szavazói népesség 8%-a), ennyit jelent ugyanis a tágabban értelmezett mezőgazdaság. A sajtóban megjelent adatok szerint a 2007-es választásokhoz hasonlóan Nicolas Sarkozy most is magasan vezet a többi riválisával szemben ebben a szavazói rétegben. Noha az első fordulóban nem lebecsülendő azok száma, akik François Bayrou-ra ([MoDem](#)) voksolnak majd, a második fordulóban ők is Nicolas Sarkozyt fogják támogatni. A Le Figaro-ban közölt OpinionWay-Fiducial-közvélemény-kutatás szerint ha a választás első fordulója február 26-án lett volna, a mezőgazdasághoz valamilyen formában kötődő szavazók 40%-a már az első fordulóban Sarkozyre voksolna. A második helyen François Bayrou (18%), a harmadikon Marine Le Pen (15%) végezne, a szocialisták jelöltje, François Hollande a szavazatoknak csupán 12%-át kapná, ami a negyedik helyre sorolná. [Jean-Luc Mélenchon](#) ([Front de gauche](#)) 7, Eva Joly (Zöldek) 4%-ot kapna, a többi jelölt (pl. Dominique de Villepin) legföljebb egy százalékot, ha egyáltalán mérhető lenne az esetleges eredményük. A jelenlegi mezőgazdasági miniszter, Bruno Le Maire munkájával a választók 54%-a elégedett, 35% elégedetlen, 11% nem nyilatkozik vagy nem tudja. Nicolas Sarkozy népszerűségéhez jelentősen hozzájárult, hogy 2010. márciusa óta átlagosan havi egy alkalommal ellátogat egy gazdaságba, a Bruno Le Maire vezette agrártárca tevékenységének is betudhatóan az elmúlt években közel megduplázódott a gazdaságok **átlagos** jövedelme (14500 euróról 30200 euróra nőtt, de nagyon jelentős ágazati és földrajzi eltérésekkel). A mezőgazdaság és élelmiszer-ipar nettó külkereskedelmi mérlege elsősorban a bor és egyéb alkoholos termékek exportjának, valamint a gabonakivitelnek köszönhetően 2011-ben soha nem látott rekordot, **+11,4 milliárd eurót** mutatott (*miközben a teljes francia külkereskedelem 70 milliárd euró körüli mínusszal zárt*). Sarkozy ezzel együtt veszített népszerűségéből 2007-hez képest, amikor már az első fordulóban a szavazatok 51%-ára számíthatott. A Le Figaro hivatkozik a [CEVIPOF-CNRS](#) két kutatójára, [Bertrand Hervieu](#)-re (neves szociológus, az [INRA](#) korábbi elnöke) és [François Purseigle](#)-re, akik szerint ez az erózió elsősorban annak tudható be, hogy a szélsőjobb olyan új témákat karolt föl, amelyek vonzóak a mezőgazdasági szavazók között. A statisztikák szerint Marine Le Pen eredménye 8 százalékponttal magasabb, mint az apjáé volt 2007-ben, és François Bayrou is 4 százalékponttal jobb eredményt mutat most. A baloldal viszont a teljes vidéki népesség politikai szimpátiájának balra tolódása ellenére sem tud érdemben javítani az eredményén, François Hollande eredménye alig jobb, mint Ségolene Royal-é volt 2007-ben (11%), a baloldali jelöltek együttesen 23%-nyi szavazatra számíthatnának a mezőgazdasági választók körében. François Hollande elsősorban a juhtenyésztők és a kimondottan kistulajdonosok tulajdonosai körében népszerűbb riválisánál, Nicolas Sarkozy fölénye viszont

egyértelmű a 100 hektár fölötti gazdaságok és a GOF-növényeket termesztők körében. Mint a Le Figaro honlapján olvasható, Bruno Le Maire szerint (aki Sarkozy választási kampányprogramjának készítője) a köztársasági elnöknek a mostani kampányban arra van szüksége, hogy egyedül mutakozzon a választókkal szemben, a kormánytagoknak diszkréten hátrébb kell húzódnuk. Ezzel is magyarázható, hogy a kampány szempontjából egyébként fontos szerepet betöltő Le Maire nem vett részt sem a Marseille-ben, sem a Lille-ben tartott kampánygyűlésen, viszont nagyon jelentős háttér- és terepmunkát végez: a lap adatai szerint január eleje óta közel kétszázszor vett részt választási politikai rendezvényen, a szaktárca honlapjának tanulsága szerint pedig még inkább növelte a gazdaság-látogatások számát, bejárva az ország minden zugát. A lap viszont azt is megjegyzi, hogy miniszterként a SIA-n csak a köztársasági elnököt és a miniszterelnököt fogja személyesen fogadni és kísérsni, egyetlen más jelöltet sem, azt a Dominique de Villepin-t sem, akinek annak idején a miniszteri kabinet-igazgatója volt (és akinek nagyon komoly politikai színezetű csatája volt Nicolas Sarkozy-vel az elmúlt években). A lap úgy tudja, a SIA után Le Maire újra a választási programokat folytatja, heti 5-6 találkozót, látogatást lebonyolítva. Ha ilyen alkalmakkor François Hollande szóba kerül, Le Maire udvarias, de nagyon komoly „kritikákat” fogalmaz meg a riválissal szemben, amikből a Le Figaro is idéz: (*François Hollande*) «un homme sympathique» certes, mais un candidat au «double langage», celui de «la synthèse socialiste», des «mots creux» et des «demi-mensonges». «La victoire de Nicolas Sarkozy est une nécessité pour la France».

François Bayrou február 26-ra, François Hollande 28-ra jelezte látogatását a vásáron, de minden bizonyjal megjelenik Dominique de Villepin, Marine Le Pen, Jean-Luc Mélenchon, Corinne Lepage, Nicolas Dupont-Aignan, José Bové és Eva Joly is. Ahogy tavaly, az idén sem látogatja meg a vásárt Jacques Chirac – az okok sokrétűek, a volt köztársasági elnök megrendült egészségi állapota ugyanúgy közrejátszik ebben, mint az, hogy nem akar politikai jellegű találgatásokra okot adni.

A sajtót élénken foglalkoztatja, hogy néhány hete Nicolas Sarkozy egyre komolyabban igyekszik maga mellé állítani a gazdálkodókat és a vadászokat, két hagyományosan jobboldalinak és így az UMP szavazói bázisához tartozónak tartott választói kört, ami egyes vélemények szerint egyben azt is jelenti, hogy mindezt a környezetvédelmi kérdések rovására teszi. Noha ezt ennyire nem lehet leegyszerűsíteni, [az elmúlt hónapok mezőgazdasági témájú vidéki látogatásai során](#) a köztársasági elnök rendszeresen úgy foglalt állást, hogy szükség van a környezetvédelemre, de egyszerűbbé kell tenni a szabályozást és az ellenőrzést, továbbá nem lehet egymással szembe állítani a környezetvédelmet és a mezőgazdasági termelést. Nicolas Sarkozy híve annak, hogy a Föld előtt álló globális élelmezés-biztonsági kérdéseket csak a mezőgazdasági termelés (70%-os) bővítésével lehet elérni, aminek pedig egyetlen lehetséges módja az „ökológiailag intenzív gazdálkodás”, francia szóhasználattal az „[agriculture écologiquement intensive](#)”. Azzal, hogy Nathalie Kosciusko-Morizet-t Nicolas Sarkozy kampányszóvivőjévé választotta és így a miniszter asszony lemondott környezetvédelmi miniszteri posztjáról – amit mostantól François Fillon lát el természetesen kormányfői posztjának megtartása mellett –, sokak szerint a gazdáknak akart a köztársasági elnök kedvezni, mivel ez a választói kör az utóbbi időben egyre inkább „neheztelt” Nathalie Kosciusko-Morizet-ra. A Zöldek (Europe Écologie Les Verts, [EELV](#)) részéről [Michèle Rivasi](#) EP-képviselő, Eva Joly [kampányának](#) szóvivője egyenesen úgy nyilatkozott, hogy Nathalie Kosciusko-Morizet utód nélküli távozása a tárca éléről azt jelenti, hogy az UMP egyre kevésbé tartja fontosnak a környezetvédelmet.

A vadászok szintén fontos szavazóbázist képviselnek, mintegy 1,3 millió fő űzi ezt a sportot az országban, a környezetvédőkkel szinte mindennaposak a konfliktusok. Irányukban nagyon

komoly szavazatszerző lépésnek is lehet minősíteni, hogy a francia parlament végérvényesen megszavazta azt a kormányoldalról érkező törvényjavaslatot, ami a vadászokat hivatalosan is a biodiverzitás hatékony fönntartóinak ismeri el („*reconnâit le rôle des chasseurs comme instrument efficace de gestion de la biodiversité*”). A [Conseil national de la chasse et de la faune sauvage](#) javaslatára két, eredetileg 2013-ig tartó vadászati moratóriumot is föloldottak február 4-én, az egyik a pehelyréce (*Somateria mollissima*), a másik a nagy pólingra (*Numenius arquata*) vonatkozott. Január 17-én a vidék lakosságának és a gazdáknak tartott újévi beszédében pedig a köztársasági elnök úgy nyilatkozott, hogy „a vadászok nem ellenségei a környezetvédelemnek”. Ezek után nem véletlen, hogy Frédéric Nihous visszavonulása után többen kétségbe vonták a korábbi elnökjelölt abbéli kijelentését, miszerint azért döntött úgy, hogy eláll az indulástól – és egyben támogatja Nicolas Sarkozy-t -, mert nem tudta volna összegyűjteni a minimálisan szükséges 500 ajánlószelvényt.

A választásokig hátralévő két hónapban még sok minden történhet, és úgy tűnik, valamilyen formában az időjárás is beleszólhat az eredmények alakulásába, legalábbis ami a mezőgazdasági szavazókat illeti. A tavalyi év az évszázad (tavaszi) aszályaként vonult be a francia mezőgazdaság történetébe, és csak a nyár elején megérkező csapadékosabb időjárásnak lehetett köszönni, hogy a francia gazdák viszonylag jó évet zártak. Az írott és elektronikus sajtóban viszont már megjelentek az első aggasztó hírek, hogy Délkelet-Franciaországban, gyakorlatilag a spanyol határtól az olaszig terjedő partvidék teljes egészén november óta sok helyen gyakorlatilag nem volt csapadék, az őszi vetésű gabona nem tudott bokrosodni, a várható kiesést legalább 30%-ra becsülik a gazdák és már most szinte mindennaposak a bozóttüzek. A Rhône-deltában a szárazság és az erős szél miatt a kapilláris mozgás egyre több sót hoz föl a felszínre – ha nem lesz érdemi változás rövid időn belül, ezeken a földeken csak rizst lehet termesztetni – ha tudnak megfelelő mennyiségű vizet biztosítani. Az egyre aggasztóbb helyzetben a gazdák minden bizonnyal hamarosan a tárcához fognak fordulni, a válasz pedig befolyásolni fogja a leadott szavazatok színét is.

Somogyi Norbert mezőgazdasági és TÉT-attasé, Párizs